

5. Закон України «Про повну загальну середню освіту». 2020. <https://mon.gov.ua/ua/news/prijnyato-novij-zakon-pro-povnu-zagalnu-serednyu-osvitu-za-progolosuvali-450-nardepiv>.
6. Коваль Л.І., Ляшенко С.В. Проєктні технології в навчанні: Практичний досвід. Харків: 2017. Видавництво «Педагогіка».
7. Павлов, М. В., Сидорова, І. В. Інноваційні технології в освіті: Теорія і практика. Київ: 2020. Видавництво «Освіта».

ЕКОЛОГІЧНЕ МИСТЕЦТВО З УЛАМКІВ ВІЙНИ

Макара А., Катериняк Т. Б.

Сучасний світ стикається з викликами, пов'язаними з наслідками військових конфліктів, які спричиняють не лише фізичне руйнування, але й завдають значної шкоди природному середовищу та здоров'ю населення. Залишки боєприпасів, уламки техніки та забруднення хімічними речовинами спричиняють екологічні наслідки, які знижують якість життя людей. Погіршується стан фізичного та психічного здоров'я: контакт із токсичними залишками викликає захворювання. А пережите насилля, втрата домівок та близьких залишають глибокі психологічні травми. І хоч ми, жителі Тернопільщини, не знаходимося в центрі активних бойових дій, проте щоденно дізнаємося про страшні та жахливі факти із ЗМІ, в розмовах із очевидцями, відчуваємо страх та небезпеку при прильотах ракет та роботі ППО. Такі умови сьогодення посилюють стрес, тривожність, депресію у населення, емоційне виснаження, втрату мотивації, відчуття безнадії.

Мистецтво є потужним засобом гармонізації, тому твори, створені на основі військових залишків, є унікальним способом об'єднати вирішення екологічних проблем та підтримку психічного здоров'я.

Повторне використання військових залишків зменшує їх негативний вплив на довкілля та сприяє підвищенню екологічної свідомості суспільства, допомагає подолати стрес і травми через творчу діяльність, а публічні виставки та аукціони сприяють соціальному єднанню, залученню людей до спільної справи, покращенню їх емоційного стану.

Предмет і об'єкт дослідження: військові залишки, зокрема гільзи, що використовуються для створення виробів та процес перетворення їх на екологічні мистецькі об'єкти.

Мета екологічного проєкту: сприяти екологічному та культурному переосмисленню військових залишків через створення

художніх виробів із військових артефактів, що слугуватимуть як мистецькі об'єкти; залучити школярів до їхньої реалізації на благодійних аукціонах для підтримки армії, а також підвищити обізнаність суспільства про екологічні проблеми, що пов'язані з військовими конфліктами, і можливості їхнього вирішення через творчість та відповідальне ставлення до навколишнього середовища.

Завдання проєкту: зібрати матеріал, створити серію мистецьких виробів на майстер-класі; вивчити та проаналізувати думку учнів-старшокласників щодо вирішення екологічних проблем через мистецтво, організувати благодійні аукціони, що дозволить не лише привернути увагу до проблеми, але й спрямувати кошти на підтримку армії або інші екологічні ініціативи.

Методи дослідження: аналіз прикладів світової практики використання мистецтва як засобу переосмислення військових артефактів; експериментальний, соціометричний, порівняльний методи; метод візуалізації результатів; метод систематизації та узагальнення результатів.

Новизна проєкту: Проєкт є новаторським через поєднання мистецтва, екології та благодійності. Його новизна полягає у творчому перетворенні військових залишків, які фактично сприймаються як відходи або символи руйнування. Замість утилізації їх традиційними методами, проєкт пропонує перетворити ці матеріали в художні вироби.

Відомості про впровадження проєкту: здійснено інформаційно-роз'яснювальну роботу серед учнів школи через засідання дискусійного клубу на тему: «Чи можна зменшити вплив війни на здоров'я людини?»; для оцінки ставлення старшокласників до проблеми використання військових залишків було організовано соціологічне опитування; проведено серію майстер-класів на тему «Розпис гілз як арт-терапія та спосіб екологічного переосмислення», а виготовлені мистецькі роботи знайшли своїх власників на благодійних ярмарках, виручені кошти були спрямовані на допомогу нашим захисникам.

Список використаних джерел

1. Війна та екологія: чому природа стає жертвою збройного конфлікту? 30.03.2023 р. Інститут аналітики та адвокації Режим доступу: <https://iaa.org.ua/articles/vijna-ta-ekologiya-chomu-pryroda-staye-zhertvoyu-zbrojnogo-konfliktu/>
2. Психологія «Простір психологів Війна та стрес». 31.05 2022 Автор: МДЦ Експерт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mdcexpert.com/articles/viina-ta-stres/>

3. Які стани психічного здоров'я можуть виникнути внаслідок травми війни? Автор: Сара Філдінг 8.08. 2023 р [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.charliehealth.com/post/war-trauma-psychological-consequences-of-war>
4. Психологія стресу та стресових розладів: навч. посіб. / Уклад. О. Ю. Овчаренко. К.: Університет «Україна», 2023. 266 с.

ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ КИЄВА В РОКИ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Малашенко Д., Худобець О. А.

Громадські організації Києва відіграли значну роль у підтримці населення під час Першої світової війни. Вони займалися соціальною допомогою, благодійною діяльністю, організацією медичної допомоги, а також брали участь у вирішенні гуманітарних криз. Значна частина цієї діяльності була спрямована на допомогу біженцям, військовополоненим і пораненим.

Одним із ключових напрямів діяльності було створення притулків та пунктів розподілу продовольства для тих, хто залишився без засобів до існування. Зокрема, Київське відділення Комітету «Тетяна» та Червоний Хрест активно координували постачання продовольства, медикаментів та організацію лікувальних установ. Також активно працювали благодійні товариства, які забезпечували житлом та соціальною допомогою внутрішньо переміщених осіб. Крім гуманітарної підтримки, громадські ініціативи сприяли розбудові освітніх програм та професійної підготовки. Це давало змогу адаптуватися до змінених умов життя та підвищити рівень самозабезпечення населення. Грантові програми дозволяли реалізовувати освітні та культурні проекти, а також розвивати соціальне підприємництво. Фінансову підтримку громадським організаціям надавали як місцеві підприємці, так і міжнародні фонди. Окремі банківські установи виділяли кошти на реалізацію соціальних проектів. Проте діяльність громадських організацій значною мірою залежала від державної політики та змін у політичному середовищі. Після революційних подій 1917 р. політичний баланс змінився, і національно-визвольний рух в Україні активізувався. Це суттєво вплинуло на характер і спрямованість громадських ініціатив. Проросійські фінансові групи, які підтримували імперську політику, почали втрачати вплив, а натомість зростає підтримка незалежницьких ініціатив.

Дослідження показало, що громадські організації Києва відіграли важливу роль у подоланні соціально-економічних